

COMPETENCES4ESD

AN INNOVATIVE ESD KEY COMPETENCES TRAINING MODEL FOR TEACHERS IN THE FRAMES OF THE 4SDG - QUALITY EDUCATION FOR ALL

Αριθμός έργου 2021-1-PL01-KA220-VET-000033148

COMPARATIVE RESEARCH NETWORK:

WWW

WWW.4ESD.EU

MOOC PLATFORM

[HTTPS://COMPETENCES4ESD.EU/ELEARNING/](https://COMPETENCES4ESD.EU/ELEARNING/)

Το παρόν έγγραφο αποτελεί συλλογική εργασία που αναπτύχθηκε από τους εταίρους του προγράμματος Erasmus+ Competences4ESD: An innovative ESD Key Competences Training Model for teachers in the frames of the 4SDG - Quality Education for ALL. Αδειοδοτείται με την άδεια χρήσης Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-NC-SA 4.0).

Για να δείτε την πλήρη άδεια χρήσης, επισκεφθείτε τη διεύθυνση:
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>.

CC-BY-NC-SA

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Co-funded by
the European Union

Ικανότητες 4ESD

Πλαίσιο αναφοράς

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανακλούν κατ' ανάγκη τις απόψεις και τις γνώμες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της [όνομα της χορηγούσας αρχής]. Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η χορηγούσα αρχή μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι γι' αυτές.

Ικανότητες

Πλαίσιο

4ESD

αναφοράς

Μεθοδολογία

Κάθε εταίρος έπρεπε να ερευνήσει πώς και ποιοι από τους ΣΒΑ ενσωματώνονται σήμερα στη διδασκαλία στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στη χώρα του και ποιες συστάσεις/σχέδια υπάρχουν για την ενσωμάτωσή τους στο μέλλον.

Εργαστήκαμε με τη γενική αναγνώριση, επεξεργασία και αξιολόγηση των ήδη υπαρχουσών πληροφοριών. Τα στάδια της έρευνας γραφείου περιλάμβαναν τον εντοπισμό ερευνητικών πηγών, τη συμβουλευτική με ήδη υπάρχουσες πληροφορίες και δεδομένα, τη σύγκριση, το συνδυασμό και την εκ νέου επεξεργασία των δεδομένων που συλλέχθηκαν και την αξιολόγηση του τελικού αποτελέσματος. Κάθε εταίρος είχε πραγματοποιήσει μία έρευνα και μοιράστηκε τα αποτελέσματα με την εταιρική σχέση.

Το παρόν έγγραφο συγκεντρώνει τις έρευνες που διεξάγονται στις διάφορες χώρες που συμμετέχουν στην κοινοπραξία: Γερμανία, Φινλανδία, Σλοβενία, Πολωνία, Ελλάδα και Κύπρος.

Τα βασικά

- τομέας ΕΕΚ

Δομή του τομέα της ΕΕΚ στη χώρα

Μέγεθος και σημασία της ΕΕΚ στη χώρα

Γενική κατάσταση της ΕΕΚ στη χώρα

Σλοβενία: Η πρωτοβάθμια εκπαίδευση στη Σλοβενία συνδυάζει την πρωτοβάθμια και την κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση σε μια ενιαία δομή. Το ποσοστό των συμμετεχόντων στην επαγγελματική εκπαίδευση στη Σλοβενία υπερβαίνει το 70%, γεγονός που τοποθετεί τη χώρα στην κορυφή του καταλόγου σε σύγκριση με την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ελλάδα: Η επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση ρυθμίζεται σε μεγάλο βαθμό από το κράτος και βασίζεται κυρίως στο σχολείο- στην πραγματικότητα, μέχρι πρόσφατα, η επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση προσφερόταν κυρίως μέσω μιας σχολικής προσέγγισης. Ο συνολικός αριθμός των

εκπαιδευομένων που είναι εγγεγραμμένοι στη μεταδευτεροβάθμια μη τριτοβάθμια επαγγελματική εκπαίδευση αυξήθηκε από 15 852 το 2014 σε 82 860 το 2018. Η συμμετοχή στην εκπαίδευση και κατάρτιση ενηλίκων παρέμεινε σταθερή κατά την προηγούμενη δεκαετία (3,9% το 2019), αρκετά χαμηλότερη από τον μέσο όρο της ΕΕ28 (10,8%).

Γερμανία: Η επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (EEK) στη Γερμανία βασίζεται στη στενή συνεργασία μεταξύ του κράτους, των επιχειρήσεων και των κοινωνικών εταίρων. Η ανώτερη δευτεροβάθμια και μεταδευτεροβάθμια μη τριτοβάθμια εκπαίδευση στο επίπεδο ISCED 3-4, είναι αρκετά δημοφιλής (57,4%) στη Γερμανία, σε σύγκριση με τα περισσότερα άλλα κράτη μέλη της ΕΕ.

Φινλανδία: Στη Φινλανδία, η διάρθρωση των προσόντων στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (EEK) έχει τρία επίπεδα. Υπάρχουν τρεις τύποι προσόντων: επαγγελματικά προσόντα ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (73% των μαθητών το 2017), περαιτέρω επαγγελματικά προσόντα (18% των μαθητών), εξειδικευμένα επαγγελματικά προσόντα (9% των μαθητών). Το 2017, το % των νέων υπέβαλε αίτηση για επαγγελματικές σπουδές ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης αμέσως μετά τη βασική εκπαίδευση. Ο συνολικός αριθμός των αποφοίτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης το 2017 ήταν 73 837.

Πολωνία: Το σύστημα διαχείρισης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (EEK) στην Πολωνία περιλαμβάνει τρία επίπεδα: εθνικό (αρμόδια υπουργεία), περιφερειακό (επιθεωρητές σχολείων, κυρίως στο πλαίσιο της παιδαγωγικής εποπτείας) και τοπικό (πόλεις και νομαρχιακές κυβερνήσεις, οι οποίες διαχειρίζονται τη συντριπτική πλειοψηφία των σχολείων). Η επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση σε επίπεδο δευτεροβάθμιας (μεταδευτεροβάθμιας) και μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης πραγματοποιείται κυρίως στα σχολεία. Η εκπαίδευση στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση περιλαμβάνει τόσο την επαγγελματική όσο και τη γενική εκπαίδευση. Το σχολικό έτος 2018/19 λειτουργούσαν 7.600 σχολεία δευτεροβάθμιας και μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Σε σύγκριση με το προηγούμενο σχολικό έτος, σημειώθηκε μείωση κατά 1,4% στον συνολικό αριθμό αυτών των σχολείων, λόγω της μείωσης του πληθυσμού σχολικής ηλικίας.

Κύπρος: Το μέγεθος της EEK στην Κύπρο έχει μειωθεί. Ο πληθυσμός της ΚΔ το 2020 ήταν 888 005. Ο πληθυσμός έχει αυξηθεί κατά 4,8% από το 2015 κυρίως λόγω της εισροής πολιτών τρίτων χωρών. Ωστόσο, όπως και σε πολλές άλλες χώρες της ΕΕ, ο πληθυσμός γηράσκει. Ως αποτέλεσμα, οι εγγραφές στην EEK έχουν μειωθεί. Η EEK στην Κυπριακή Δημοκρατία (ΚΔ) αναφέρεται στην επαγγελματική εκπαίδευση, σε επίπεδο δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η EEK είναι επίσης διαθέσιμη μέσω του νέου σύγχρονου συστήματος μαθητείας, το οποίο απευθύνεται σε νέους που εγκαταλείπουν την τυπική εκπαίδευση μεταξύ 14 και 18 ετών. Η "προπαρασκευαστική μαθητεία" διαρκεί ένα σχολικό

έτος και μπορούν να συμμετάσχουν νέοι μεταξύ 14 και 16 ετών που δεν έχουν ολοκληρώσει προγράμματα κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (EQF 2).

Προκλήσεις για τον τομέα της ΕΕΚ

Σλοβενία: Η έλλειψη εκπαιδευτικών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Ελλάδα: υψηλά ποσοστά ανεργίας, απροσδόκητη εισροή προσφύγων που σταμάτησε στο ελληνικό έδαφος, γήρανση του πληθυσμού, αυξημένη διαρροή εγκεφάλων

Γερμανία: Οι νεαρές γυναίκες και οι νέοι άνδρες εξακολουθούν να προσανατολίζονται πολύ διαφορετικά στην αγορά της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Μια μεγάλη πρόκληση για τους εκπαιδευτικούς και τους δασκάλους είναι να βοηθήσουν τους μαθητευόμενους να ξεπεράσουν τα γλωσσικά και εκπαιδευτικά ελλείμματα προκειμένου να αποκτήσουν εξειδικευμένες θεωρητικές γνώσεις.

Φινλανδία: Φινλανδία: Η ανεργία των νέων αυξάνεται. Η εγκατάλειψη της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης είναι πολύ πιο συχνή από ό,τι η εγκατάλειψη της γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Πολωνία: - ελκυστικότητα των επαγγελματικών σπουδών, προσαρμογή των βασικών προγραμμάτων σπουδών στις τρέχουσες προκλήσεις και τις τρέχουσες ανάγκες της αγοράς εργασίας, αύξηση της συμμετοχής των εργοδοτών στην οργάνωση της πρακτικής επαγγελματικής κατάρτισης, προσδιορισμός και πρόβλεψη της ζήτησης για δεξιότητες στην αγορά εργασίας, - προσαρμογή των προσόντων και των ικανοτήτων του επαγγελματικού αντικείμενου, - εξασφάλιση επαρκούς αριθμού εκπαιδευτικών και εκπαιδευτών της πρακτικής επαγγελματικής εκπαίδευσης με επαρκείς ικανότητες, υποστηρίζοντας την επαγγελματική τους ανάπτυξη και ενθαρρύνοντας τους νέους να ασχοληθούν με το επάγγελμα- ενθάρρυνση της δια βίου μάθησης μεταξύ των ενηλίκων.

Κύπρος: ανεργία, οικονομική κρίση, συμμετοχή των γυναικών, ενθάρρυνση της συμμετοχής των ενηλίκων στη δια βίου μάθηση.

- Διδασκαλία των SDGs

Πώς ενσωματώνονται συνολικά οι ΣΒΑ στην επίσημη εκπαίδευση στη χώρα;

Σλοβενία: Σε γενικές γραμμές, οι ΣΒΑ αντιμετωπίζονται αναγωγικά στο υπάρχον επίσημο σχολικό

σύστημα, κυρίως επειδή το σχολικό σύστημα είναι ακατάλληλο για την εισαγωγή ριζοσπαστικών διαθεματικών ιδεών. Οι ΣΒΑ αντιμετωπίζονται εν μέρει σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης, από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Η ενσωμάτωση ρητών ΣΒΑ εξαρτάται από τον κλάδο ή τον τύπο του σχολείου, ενώ η πλειονότητα των σχολείων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης ασχολείται με τους ΣΒΑ που σχετίζονται με το φυσικό περιβάλλον, τη διατροφή και την υγεία.

Ελλάδα: Η ΕΑΑ υποστηρίζεται στην ειδική εκπαίδευση και κατάρτιση μέσω των εξής: Η ΕΑΑ υποστηρίζεται στην ειδική εκπαίδευση και κατάρτιση μέσω

- την εκπαίδευση των μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στην κανονική τάξη, με παράλληλη υποστήριξη, σε τάξεις χωρίς αποκλεισμούς,
- ατομική διδασκαλία των μαθημάτων που διδάσκονται στα ειδικά σχολεία,
- εξατομικευμένα εκπαιδευτικά προγράμματα, σύμφωνα με τις ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών,
- προγράμματα ευέλικτης ζώνης (μέχρι την 4η τάξη στα δημοτικά σχολεία) και η ζώνη δημιουργικής εργασίας,
- τα προγράμματα συνεκπαίδευσης- και,
- το πρόγραμμα μαθητείας για τους αποφοίτους των Λυκείων.

Γερμανία: Το Υπουργείο βοηθά τους φορείς-εταίρους του στην αρχική και ενδοϋπηρεσιακή κατάρτιση των εκπαιδευτικών, στην ανάπτυξη προγραμμάτων σπουδών, στην ανάπτυξη διδακτικού και μαθησιακού υλικού και στη βελτίωση της διαχείρισης των σχολείων. Το Υπουργείο παρέχει επίσης χρηματοδότηση για την κατασκευή, την ανακαίνιση και τον εξοπλισμό αιθουσών διδασκαλίας καθώς και κέντρων κατάρτισης εκπαιδευτικών και παρέχει διδακτικό και μαθησιακό υλικό.

Φινλανδία: Η φινλανδική κυβέρνηση συμπεριέλαβε την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης στο αναπτυξιακό της σχέδιο για την εκπαίδευση και την έρευνα το 2003. Αυτό το αναπτυξιακό σχέδιο αποτελεί βασικό εργαλείο καθοδήγησης για το Υπουργείο Παιδείας. Η προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης έχει επίσης ενσωματωθεί στα εθνικά βασικά προγράμματα σπουδών στη βασική εκπαίδευση και στη γενική και επαγγελματική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Πολωνία: Φαίνεται ότι σήμερα, και στην Πολωνία, εδραιώνεται όλο και περισσότερο η πεποίθηση ότι η εκπαίδευση είναι το βασικό εργαλείο εφαρμογής των παραδοχών της βιώσιμης ανάπτυξης. Σκοπός της δεν είναι μόνο η μετάδοση γνώσεων, αλλά και η διαμόρφωση στους ανθρώπους της ικανότητας να ικανοποιούν τις δικές τους προσδοκίες με τρόπο που θα επιτρέψει την υλοποίηση των ίδιων αναγκών

για τις μελλοντικές γενιές.

Κύπρος: Η ενσωμάτωση των ΣΒΑ ενσωματώνεται στην επίσημη εκπαίδευση μέσω: - τη διαχείριση και εποπτεία του Κυβερνητικού Δικτύου Κέντρων Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη, το οποίο αποτελείται από επτά (7) Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και αποτελεί συμπληρωματική δομή της μη τυπικής εκπαίδευσης σε θέματα αειφόρου ανάπτυξης, - την εφαρμογή του Προγράμματος Σπουδών για την Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη (ΕΑΑ), - την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών και των παιδαγωγών σε θέματα διδασκαλίας και μεθοδολογίας της ΕΑΑ, στις ικανότητες της ΕΑΑ, στους Στόχους Αειφόρου Ανάπτυξης της Παγκόσμιας, Ατζέντα 2030 των Ηνωμένων Εθνών, - τη συγγραφή και παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού σχετικά με τους Στόχους Αειφόρου Ανάπτυξης, - την εφαρμογή παρεμβατικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων για το περιβάλλον και την αειφορία στα σχολεία και τις κοινότητες, - την προώθηση ενός αειφόρου σχολείου με βάση μια ολιστική σχολική προσέγγιση - τη δικτύωση και συνεργασία σε εθνικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο με οργανισμούς και φορείς που επιτελούν σημαντικό έργο στον τομέα της ΕΑΑ, όπως η UNESCO, η UNECE, το UNEP, το MIO-ESDE, το UoM, το GENE κ.λπ., - την υλοποίηση ευρωπαϊκών ανταγωνιστικών προγραμμάτων για την ΕΑΑ, με βάση τη χρήση διαφόρων χρηματοδοτικών μέσων, - και την προετοιμασία εθνικών εκθέσεων για θέματα εκπαίδευσης για το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη (ΕΑΑΑ), καθώς και την παραγωγή κειμένων πολιτικής για την ΕΑΑΑ σε εθνικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο (επικαιροποίηση του εθνικού στρατηγικού σχεδιασμού για την ΕΑΑΑ, Μεσογειακή στρατηγική για την ΕΑΑΑ, Στρατηγικό σχέδιο της UNECE για την ΕΑΑΑ 2030 κ.λπ.)

Πώς ενσωματώνονται συνολικά οι ΣΒΑ στη μη τυπική εκπαίδευση στη χώρα;

Σλοβενία: ΜΚΟ, περιβαλλοντικές ενώσεις και ιδιωτικές εταιρείες διοργανώνουν μαθήματα για τους πολίτες ή τους υπαλλήλους τους, στα οποία εξετάζονται οι ΣΒΑ που σχετίζονται με την καλή υγεία και την ευημερία, την ποιοτική εκπαίδευση, την εξάλειψη της φτώχειας, τη μηδενική πείνα, τη μείωση των ανισοτήτων, την αξιοπρεπή εργασία και την οικονομική ανάπτυξη και βιομηχανία, τη δράση για το κλίμα και τη ζωή στη γη.

Ελλάδα: Μερικά ενδεικτικά παραδείγματα ενσωμάτωσης των SDG στη μη τυπική εκπαίδευση από το Υπουργείο είναι τα ακόλουθα:

- Οι 36 Φορείς Διαχείρισης των 446 περιοχών Natura 2000 στην Ελλάδα διαθέτουν όλα κέντρα

περιβαλλοντικής εκπαίδευσης που απευθύνονται σε μαθητές όλων των ηλικιών και συμβάλλουν, μέσω της πρακτικής κατάρτισης, στη μετάφραση των γενικών στόχων βιώσιμης ανάπτυξης σε τοπικό επίπεδο.

- Το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας συμμετέχει ως εταίρος στα έργα LIFE. Ένα πολύ σημαντικό στοιχείο όλων των έργων LIFE είναι η ανταλλαγή πληροφοριών, η εκπαίδευση και η ευαισθητοποίηση του κοινού, συμπεριλαμβανομένων των τοπικών κοινοτήτων και της νεολαίας, για την οποία προετοιμάζεται εξειδικευμένο επικοινωνιακό υλικό και πραγματοποιούνται δραστηριότητες.

Γερμανία: Ο τομέας της μη τυπικής και άτυπης μάθησης/νεολαίας αποκτά ολοένα και μεγαλύτερη σημασία στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης για τον αναγκαίο μετασχηματισμό της κοινωνίας σύμφωνα με τους ΣΒΑ. Η μη τυπική και άτυπη μάθηση περιλαμβάνει όλες τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες - για τη μεγαλύτερη δυνατή ποικιλία ομάδων-στόχων - εκτός του επίσημου εκπαιδευτικού συστήματος. Ο ολοένα και πιο σημαντικός τομέας της εκπαίδευσης ενηλίκων εντάσσεται επίσης σε αυτόν τον τομέα. Η ΕΑΑ ενσωματώνεται στα προγράμματα πολιτιστικής και πολιτικής εκπαίδευσης, τα οποία θέτουν σημαντικά θεμέλια για την κοινωνική συνοχή.

Φινλανδία: ΣΒΑ στη μη τυπική εκπαίδευση ακολουθεί τις ίδιες αρχές και κατευθύνσεις όπως και στην τυπική εκπαίδευση.

Πολωνία: υλοποιείται κυρίως μέσω έργων που αναπτύσσονται και υλοποιούνται από ΜΚΟ, τοπικές κυβερνήσεις και τοπικούς φορείς. Η εμβέλειά της δεν αφορά μόνο τα παιδιά και τους εφήβους, αλλά και - αν και ακόμη ανεπαρκώς - τους ενήλικες.

Κύπρος: Η ενσωμάτωση στη μη τυπική εκπαίδευση γίνεται με διάφορους τρόπους. Προκειμένου να ενημερωθούν όλα τα μέρη για το Δίκτυο των Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και την ένταξή του στην επίσημη εκπαιδευτική πολιτική ως συμπληρωματική δομή των σχολείων με στόχο τη σύνδεση της μη τυπικής με την άτυπη εκπαίδευση, κάθε χρόνο διανέμεται ειδική εγκύκλιος από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, η οποία αναφέρεται στη σημασία της μη τυπικής εκπαίδευσης στις δραστηριότητες της ΕΑΑ.

Πώς ορίζονται οι αρμοδιότητες των ΣΒΑ στις χώρες σας;

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΕΕΔ: ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΚΑΛΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

4 παραδείγματα πρακτικής για το πώς χρησιμοποιούνται τα πλαίσια ΕΑΑ σε 1. Εκπαίδευση γενικά 2. Ιδρύματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης 3. Επιχειρήσεις 4. Τυπικό πλαίσιο της χώρας σας (άτομα, εταιρείες, φιλανθρωπικά ιδρύματα κ.λπ.)

ΣΛΟΒΕΝΙΑ ::

- Πρακτική 1: εκπαίδευση γενικά

Η επιδίωξη των ανθρώπων για ένα υψηλό βιοτικό επίπεδο έχει οδηγήσει σε απειλές και συνέπειες για το περιβάλλον. Οι υδάτινοι πόροι δεν είναι απεριόριστοι και είναι άνισα κατανομημένοι μεταξύ των χωρών. Ως εκ τούτου, η μόλυνση του νερού πρέπει να αναγνωριστεί ως σοβαρό παγκόσμιο πρόβλημα δημόσιας υγείας. Είναι απαραίτητο να προωθηθεί η περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και να ενθαρρυνθούν οι άνθρωποι να κάνουν συνειδητές αλλαγές στην καθημερινή τους ζωή. Προηγούμενες μελέτες που διεξήχθησαν με μαθητές δημοτικού σχολείου στη Σλοβενία ανέφεραν σχετικά με την ελλιπή γνώση για τα περιβαλλοντικά προβλήματα της υδρόσφαιρας και την έλλειψη ενδιαφέροντος για την αντιμετώπιση τέτοιου είδους θεμάτων. Μια άλλη μελέτη διεξήχθη το 2021 στην Παιδαγωγική Σχολή του Πανεπιστημίου της Λιουμπλιάνα και επικεντρώθηκε στην εξεύρεση των καλύτερων διδακτικών προσεγγίσεων και μεθόδων διδασκαλίας για τη βελτίωση της ποιότητας των γνώσεων των μαθητών, την ενθάρρυνση της ενεργού συμμετοχής τους στην επίλυση περιβαλλοντικών προβλημάτων και την υποστήριξη της ανάπτυξης των ΣΒΑ. Στόχος της έρευνας ήταν η βελτιστοποίηση και η υλοποίηση ενός διαδικτυακού εργαστηρίου με παραδείγματα ενσωμάτωσης περιβαλλοντικών προβλημάτων της υδρόσφαιρας στα μαθήματα χημείας, με βάση τους μαθησιακούς στόχους του προγράμματος σπουδών της χημείας. 145 μαθητές δημοτικού σχολείου συμμετείχαν στο διαδικτυακό εργαστήριο, το οποίο περιελάμβανε τέσσερα διαδραστικά βίντεο που επικεντρώνονταν στους τέσσερις κύριους ρύπους των υδάτων - πλαστικά απόβλητα, γεωργικές δραστηριότητες, βιομηχανικά απόβλητα και πετρελαιοκηλίδες. Τα διαδραστικά βίντεο περιλάμβαναν πειράματα, κινούμενα σχέδια, προσομιώσεις, παιχνίδια μνήμης, ερωτήσεις συζήτησης κ.λπ. Για παράδειγμα, μέσω πειραμάτων, οι μαθητές έμαθαν για τα βιοπλαστικά ως βιοδιασπώμενα υλικά από ανανεώσιμες πηγές που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να μειωθεί το πρόβλημα των πλαστικών απορριμμάτων που πνίγουν τον πλανήτη και μολύνουν το περιβάλλον. Οι μαθητές συζήτησαν επίσης τις ευκαιρίες και τις προκλήσεις της

παραγωγής υλικών από βιοπλαστικά. Με βάση αυτά τα θέματα, το διαδικτυακό εργαστήριο επικεντρώθηκε στην επίτευξη τριών SDGs, όπως η υγιεινή και η ζωή κάτω από το νερό, το καθαρό νερό και η ποιοτική εκπαίδευση. Ένας άλλος στόχος της μελέτης ήταν να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητα της ενσωμάτωσης αυτού του περιεχομένου, συγκρίνοντας τις διαφορές στα τεστ επίδοσης των μαθητών με βάση τα καταστασιακά και ατομικά τους ενδιαφέροντα πριν και μετά το διαδικτυακό εργαστήριο. Οι βαθμολογίες των μαθητών ήταν σημαντικά καλύτερες στα τεστ επίδοσης μετά τη συμμετοχή τους στο διαδικτυακό εργαστήριο. Οι μαθητές με υψηλότερα επίπεδα ατομικού και καταστασιακού ενδιαφέροντος είχαν καλύτερες επιδόσεις σε όλα τα τεστ επίδοσης. Από τα αποτελέσματα συνάγεται το συμπέρασμα ότι οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να χρησιμοποιούν προηγμένες διδακτικές μεθόδους (π.χ. πειραματικές εργασίες, κινούμενα σχέδια, προσομοιώσεις κ.λπ.) για να δημιουργήσουν μια μαθησιακή κατάσταση που προσελκύει την προσοχή των μαθητών και τους ενθαρρύνει να συμμετέχουν σε συζητήσεις ή άλλες δραστηριότητες. Οι μαθητές με κίνητρα είναι αποτελεσματικοί μαθητές και τείνουν επίσης να αναπτύξουν μια ολόκληρη ηθική θετική στάση απέναντι στη φύση και τις αξίες της (Klemen, 2022). <http://pefprints.pef.uni-lj.si/7108/>

Πρακτική 2: EAY στην ΕΕΚ

Το Κέντρο KemikUm (σχολικό εργαστήριο ανάπτυξης και καινοτομίας) της Παιδαγωγικής Σχολής διοργανώνει διάφορες εκδηλώσεις για την προώθηση της Εκπαίδευσης για την Αειφόρο Ανάπτυξη για εκπαιδευτικούς που υπηρετούν σε συνεργασία με μαθητές της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, π.χ. παρέχοντας εργαστήρια, συνέδρια, κατάρτιση, δράσεις που σχετίζονται με το περιβάλλον, την κοινωνία και την οικονομία και επικεντρώνονται στην αειφόρο ανάπτυξη των κοινοτήτων και των ανθρώπων. Σε ένα από τα εργαστήρια KemikUm, οι μαθητές της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης έμαθαν για τις ευκαιρίες και τις προκλήσεις της παραγωγής βιοκαυσίμων. Κατά τη διάρκεια πειραματικών εργασιών οι μαθητές της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης παρήγαγαν βιοαιθανόλη μέσω της διαδικασίας ζύμωσης ζάχαρης και βιοντίζελ από χρησιμοποιημένα φυτικά έλαια μέσω της διαδικασίας μετεστεροποίησης. Οι μαθητές ανέλυσαν τις χημικές και φυσικές ιδιότητες των βιοκαυσίμων και συνέκριναν τα αποτελέσματά τους με τις ιδιότητες των ορυκτών καυσίμων. Οι μαθητές συμμετείχαν επίσης σε μια συζήτηση στρογγυλής τραπέζης σχετικά με το δίλημμα της καλλιέργειας καλλιεργειών για την παραγωγή βιοκαυσίμων σε βάρος της προσφοράς τροφίμων (τρόφιμα έναντι καυσίμων). Το 2022, το Κέντρο KemikUm ήταν μέλος της επιτροπής προγράμματος και οργάνωσης της εκδήλωσης "Towards Sustainability Through Co-Creation in STEAM Education". Η εκδήλωση έδωσε την ευκαιρία να συναντηθούν διαφορετικοί νέοι και άλλοι ενδιαφερόμενοι στον τομέα της εκπαίδευσης STEAM, να εμπνευστούν και να προωθήσουν την αμοιβαία κατανόηση των διαφορετικών

απόψεων, αναγκών και προσδοκιών και να παρουσιάσουν παραδείγματα καλών πρακτικών για την οικοδόμηση ενός βιώσιμου μέλλοντος. Η εκδήλωση περιελάμβανε 28 εργαστήρια για μαθητές πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, 11 εργαστήρια για εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας, πανεπιστημιακής εκπαίδευσης και άλλους, 4 ομιλητές ολομέλειας, 28 παρουσιάσεις τμημάτων, στρογγυλά τραπέζια και άλλες δραστηριότητες. Το Κέντρο KemikUm και άλλοι οργανισμοί διοργάνωσαν διαγωνισμό για μαθητές πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με τίτλο "Νεανική καινοτομία: απαντώντας στις προκλήσεις των μικροπλαστικών στο περιβάλλον". Οι μαθητές που συμμετείχαν στον διαγωνισμό έγιναν εμπνευστές λύσεων για την αντιμετώπιση του προβλήματος των μικροπλαστικών στο περιβάλλον και οργάνωσαν δραστηριότητες σχετικά με τα μικροπλαστικά στο σχολείο τους. Οι μαθητές πραγματοποίησαν τις δραστηριότητες αυτές και στο τοπικό περιβάλλον, για παράδειγμα δημοσιεύοντας το δικό τους κόμικ στην τοπική εφημερίδα. Οι τρεις καλύτερες ομάδες μαθητών παρουσίασαν τα αποτελέσματά τους στην Ευρωπαϊκή Βραδιά Ερευνητών 2022 στο Πανεπιστήμιο της Λιουμπλιάνας, Σχολή Εκπαίδευσης. <http://kemikum.si/>

- **Πρακτική 3: Εταιρείες**

Όμιλος Triglav: Στον όμιλο Triglav, οι δύο στρατηγικές δραστηριότητες της εταιρείας, η ασφάλιση και η διαχείριση περιουσιακών στοιχείων, θα επικεντρωθούν στην κλιματική ουδετερότητα, εξασφαλίζοντας ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή και προωθώντας βιώσιμες οικονομικές προσεγγίσεις στην ασφάλιση και τις επενδύσεις. Το χαρτοφυλάκιό της περιλαμβάνει ήδη ασφάλιση για απαιτήσεις που προκύπτουν από την κλιματική αλλαγή, καθώς και ασφάλιση για ηλιακούς σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και μικροκινητικότητα. Με το εσωτερικό πρόγραμμα *Triglav.smo - Zavarujmo zdravje*, προωθεί την υγεία στην εργασία και τη βιώσιμη ανάπτυξη του κοινωνικού περιβάλλοντος. Φροντίζουν για την ικανοποίηση των εργαζομένων και των πελατών, αναπτύσσουν μια ανοιχτή κουλτούρα διαφορετικότητας και συνεργασίας, προωθούν τη συνεργασία μεταξύ των γενεών και επιμένουν σε υψηλά πρότυπα εταιρικής διακυβέρνησης. Κάθε μήνας του έτους είναι αφιερωμένος στην επίτευξη ενός από τους 17 στόχους βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ. Κάνοντας κλικ στο κουμπί "Η υπόσχεσή μου", ο καθένας μπορεί να δεσμευτεί για τουλάχιστον μία συγκεκριμένη δράση για κάθε έναν από τους βιώσιμους στόχους και να συμβάλει σε ένα βιώσιμο μέλλον. Έχοντας επίγνωση της σημασίας της γνώσης, προωθούν την πρόσθετη εκπαίδευση, τον επαγγελματισμό και την κατάρτιση των εργαζομένων. Στον Όμιλο Triglav, έχουν καθοριστεί στρατηγικά τα όργανα που θα αναλάβουν τη διαχείριση και τον έλεγχο των βιώσιμων πτυχών της επιχείρησης και θα λαμβάνουν τις σχετικές αποφάσεις. Η λειτουργία βιώσιμης επιχειρηματικής ανάπτυξης καλύπτει όλες τις πτυχές της βιώσιμης ανάπτυξης και την υποβολή εκθέσεων σχετικά με αυτές. Οι υπεύθυνοι για τη βιωσιμότητα είναι

υπεύθυνοι για την εφαρμογή και τον συντονισμό. Οι δραστηριότητες βιώσιμης ανάπτυξης παρακολουθούνται τακτικά από την επιτροπή συμμόρφωσης και βιώσιμης ανάπτυξης.
<https://www.triglav.si/>

Η Kozmetika Afrodita είναι μια σλοβενική μάρκα ομορφιάς με περισσότερους από εκατό υπαλλήλους από διάφορους τομείς (π.χ. ειδικούς στη φαρμακευτική, τη μικροβιολογία, τη χημεία, την κοσμετολογία, τη διοίκηση και το μάρκετινγκ). Η Afrodita προσφέρει προϊόντα ομορφιάς με βάση τις δικές της φόρμουλες, χρησιμοποιώντας μόνο τα καλύτερα φυσικά βιολογικά συστατικά. Η ποιότητα των προϊόντων τους επιβεβαιώνεται από τα αποτελέσματα ακριβών φυσικών, χημικών και μικροβιολογικών δοκιμών. Κανένα από τα προϊόντα ομορφιάς δεν δοκιμάζεται σε ζώα. Η εταιρεία μοιράζεται την επίγνωση της σημασίας της αμοιβαίας συνεργασίας με το κοινωνικό και φυσικό περιβάλλον. Πιστεύει στη δύναμη της γνώσης για την εξεύρεση νέων λύσεων, καινοτόμων και επαναστατικών συστατικών από φυσικούς και βιώσιμους πόρους με οικονομικό τρόπο, αλλά και για τη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων των προϊόντων ομορφιάς στο φυσικό περιβάλλον. Η εταιρεία έχει ήδη κάνει ένα ακόμη βήμα προς τη βιώσιμη ανάπτυξη, προσφέροντας προϊόντα ομορφιάς χωρίς μικροπλαστικά και μειώνοντας τα συνθετικά συστατικά. Η Kozmetika Afrodita συμβάλλει όχι μόνο στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των υπαλλήλων της και των οικογενειών τους, αλλά και σε μια ευρύτερη κοινωνική κοινότητα με δωρεές και υποστήριξη διαφόρων ανθρωπιστικών, εκπαιδευτικών, αθλητικών και πολιτιστικών έργων και οργανισμών.

<https://webshop.afroditacosmetics.com/int/>

- **Πρακτική 4: Τυπικό πλαίσιο της χώρας**

Τα σχολεία της Σλοβενίας έχουν βρει πολλούς διαφορετικούς τρόπους για να ενσωματώσουν την ΕΑΑ στα προγράμματα σπουδών τους ("επίσημα προγράμματα σπουδών" και "εφαρμοσμένα προγράμματα σπουδών"). Αυτοί περιλαμβάνουν:

1. Διδασκαλία και μάθηση της ΕΑΑ στα υπάρχοντα σχολικά μαθήματα, με διαθεματικές συνδέσεις όταν υπάρχουν κοινά θέματα ή μαθησιακά πεδία. Η ΕΑΑ εφαρμόζεται λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά αυτών των μαθημάτων και το αναπτυξιακό επίπεδο των μαθητών.
2. Ξεχωριστά προγραμματισμένες θεματικές ημέρες, εβδομάδες δραστηριοτήτων και εκδηλώσεις που επικεντρώνονται σε ένα συγκεκριμένο περιεχόμενο ή στόχο της ΕΑΑ (π.χ. εκστρατείες για θέματα παγκόσμιας ανάπτυξης, προώθηση της ανακύκλωσης, ασφαλής χρήση του διαδικτύου, υγιεινά και τοπικά παραγόμενα τρόφιμα, βιώσιμη κινητικότητα, υγιεινός τρόπος ζωής κ.λπ.

3. Σχέδια ανάπτυξης ολόκληρου του σχολείου, στρατηγικές και ήθος με στοιχεία ΑΑ. Ένα εκπαιδευτικό σχέδιο αποτελεί μέρος του σχεδίου ανάπτυξης του σχολείου, όπου αναμένεται ένας σαφής ορισμός της "ευθύνης για ένα ευρύτερο σύνολο, της ευθύνης για το μέλλον του πλανήτη και της ανθρωπότητας". Τα εκπαιδευτικά σχέδια πρέπει να περιλαμβάνουν τους βασικούς στόχους της ΕΑΑ
4. Δραστηριότητες ενσωματωμένες στη σχολική ημέρα (σε συνεργασία με τους γονείς)
5. Εκπαιδευτικές επισκέψεις και ευκαιρίες μάθησης εκτός σχολικού ωραρίου, καθώς και επισκέψεις σε σχολεία από εμπειρογνώμονες της ΕΑ.
6. Έργα, πρωτοβουλίες και σχολικά δίκτυα, π.χ: π.χ. eTwinning, Eco-Garden Network του Ινστιτούτου για την Αειφόρο Ανάπτυξη, το Σχολικό Δίκτυο της Εταιρείας για τη Συνύπαρξη για ένα Αειφόρο Μέλλον, η Λέσχη Εκπαιδευτικών για την Παγκόσμια Μάθηση της Humanitas Society, κ.λπ, το "Παραδοσιακό σλοβενικό πρωινό", "Η Ευρώπη στο σχολείο", "Σπόροι της αλλαγής", διάφορα έργα που χρηματοδοτούνται μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, π.χ. "Hand in hand" (ενίσχυση των κοινωνικών και πολιτικών δεξιοτήτων των επαγγελματιών), "Ενίσχυση των ικανοτήτων των επαγγελματιών στη διαχείριση και επιβολή ενός καινοτόμου εκπαιδευτικού ιδρύματος", "Ανάπτυξη και εφαρμογή καινοτόμων μαθησιακών περιβαλλόντων και ευέλικτων μορφών μάθησης για την αύξηση των γενικών ικανοτήτων", κ.λπ. https://unece.org/DAM/env/esd/Implementation/NIR_2018/Slovenian_NIR_2019.pdf

Επιπλέον, ορισμένα προγράμματα, όπως το "Παραδοσιακό σλοβενικό πρωινό", δεν πραγματοποιούνται μόνο στους χώρους του σχολείου. Το "Παραδοσιακό σλοβενικό πρωινό" πραγματοποιείται στο πλαίσιο της "Σλοβενικής Ημέρας Τροφίμων", η οποία ευαισθητοποιεί ολόκληρο το σλοβενικό κοινό σχετικά με τη σημασία της βιώσιμης αυτάρκειας στη χώρα του, τη διατήρηση ενός καθαρού και υγιούς περιβάλλοντος, τη διατήρηση της υπαίθρου, την εισαγωγή στις διαδικασίες παραγωγής και επεξεργασίας τροφίμων κ.λπ. Τα σλοβενικά νηπιαγωγεία, δημοτικά σχολεία, σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, πανεπιστήμια και άλλα ιδρύματα και δημόσιοι φορείς, καθώς και ένας αυξανόμενος αριθμός ιδιωτών και εταιρειών συμμετέχουν στα έργα, καθιστώντας το έργο αυτό ένα παραδοσιακό σλοβενικό έργο βιώσιμης ανάπτυξης. <https://www.gov.si/zbirke/projekti-in-programi/dan-slovenske-hrane-in-tradicionalni-slovenski-zajtrk/>

ΕΛΛΑΔΑ :

- **Πρακτική 1: εκπαίδευση γενικά**

- Το 2016, το "Κέντρο της Γης" της Οργάνωσης Γη βραβεύτηκε από τη Διεθνή Ένωση για τη Διατήρηση της Φύσης ως η καλύτερη πρωτοβουλία παγκοσμίως για τη σύνδεση των ανθρώπων με τη φύση. Τα εργαστήρια πραγματοποιήθηκαν κυρίως στο "Κέντρο της Γης", αλλά και σε σχολεία, καταυλισμούς προσφύγων, χώρους της τοπικής αυτοδιοίκησης, αγροκτήματα της πόλης, θερινές κατασκηνώσεις και σε διάφορες άλλες τοποθεσίες. Τα παιδιά ενθαρρύνονται να εξερευνήσουν με όλες τους τις αισθήσεις, αντί να ακούνε οδηγίες επικεντρωμένες στον δάσκαλο σε ένα περιβάλλον τάξης.
- Blog your Heritage - ξεκλειδώστε το παρελθόν, μοιραστείτε το για το μέλλον: διοργάνωση και συντονισμός ενός σχολικού διαγωνισμού για το σχεδιασμό και τη διαχείριση ιστολογίων σχετικά με την τοπική πολιτιστική κληρονομιά με στόχο την ευαισθητοποίηση των νέων. Το περιεχόμενο θα πρέπει να καλύπτει όχι μόνο τις αρχαιότητες αλλά και διάφορες πτυχές της τοπικής κληρονομιάς (συμπεριλαμβανομένης της άυλης κληρονομιάς) της αντίστοιχης περιοχής. Τα καλύτερα ιστολόγια θα βραβευθούν με βάση την πρωτοτυπία, τη δημιουργικότητα, τα εκφραστικά εργαλεία, την ποικιλία των θεμάτων και τη δημοτικότητά τους (σχόλια, likes, συζητήσεις που προκαλούνται από τις αναρτήσεις κ.λπ.)

- **Πρακτική 2: Ίδρυμα ΕΕΚ**

Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες του Πολιτιστικού Ιδρύματος Ομίλου Πειραιώς (ΠΙΟΠ) είναι ειδικά σχεδιασμένες για διάφορες ομάδες-στόχους (π.χ. σχολικές ομάδες όλων των βαθμίδων, παιδιά και οικογένειες, ενήλικες και ευαίσθητες ή/και ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, επαγγελματίες κ.λπ.) και προσαρμοσμένες στις ιδιαίτερες ανάγκες, προσδοκίες, απαιτήσεις και το γενικότερο προφίλ τους, ώστε να επιτευχθεί ο μέγιστος βαθμός εμπλοκής και συμμετοχής και να ενισχυθεί η ευαισθητοποίηση, η γνώση, οι αξίες και οι συμπεριφορές προς τους στόχους της ΑΑ. Μεταξύ άλλων, ενδεικτικές επιτυχημένες πρωτοβουλίες που εκτιμώνται και προκαλούν την ικανοποίηση και τα θετικά σχόλια των συμμετεχόντων είναι αυτές που σχεδιάζονται γύρω από τη θεματολογία του Δικτύου Μουσείων ΠΙΟΠ, η ανάπτυξη προσωπικών και τεχνικών δεξιοτήτων μέσω ειδικών εργαστηρίων, προγράμματα που συνδέουν τις γενιές μέσω της ανταλλαγής γνώσεων και εμπειριών, πρωτοβουλίες που υποστηρίζουν την επιχειρηματικότητα στις Πολιτιστικές και Δημιουργικές Βιομηχανίες κ.λπ.

- **Πρακτική 3: Εταιρείες**

Action Aid Hellas: Η τελική εκδήλωση "Ελπίδα 2030" ήταν πολύ επιτυχημένη, καθώς έφερε σε επαφή εκπαιδευτικούς και μαθητές μαζί με περισσότερες από 40 ΟΚΠ που εργάζονται για τους ΣΒΑ, ΜΜΕ, πολιτικούς και το ευρύ κοινό. Επίσης, η επιλογή να πραγματοποιηθεί η εκδήλωση στην πλατεία Βικτωρίας, μια μάλλον πολυπολιτισμική και συχνά περιθωριοποιημένη γειτονιά, ήταν μεγάλη επιτυχία.

- **Πρακτική 4: τυπικό πλαίσιο της χώρας**

Κέντρο Ζωής: μια σειρά παρεμβάσεων προς την κατεύθυνση βασικών στόχων για τη βιώσιμη ανάπτυξη, οι πιο αξιοσημείωτες από τις οποίες είναι: α) το "Πρόγραμμα πρόληψης του HIV για μαθητές Λυκείου", β) το πρόγραμμα "Υποστήριξη οροθετικών κρατουμένων και πρώην κρατουμένων", γ) το πρόγραμμα "Ενδυνάμωση οροθετικών γυναικών", δ) το πρόγραμμα "Ισότητα στον εργασιακό χώρο".

ΓΕΡΜΑΝΙΑ :

- **Πρακτική 1: εκπαίδευση γενικά**

Στα σχολεία του προγράμματος της UNESCO, οι διευθυντές των σχολείων, οι εκπαιδευτικοί, οι μαθητές, οι γονείς και οι μη σχολικοί φορείς και πάροχοι συνεργάζονται για να αναπτύξουν σχέδια δράσης για την ΕΑΑ και την κλιματική αλλαγή για μια προσέγγιση ολόκληρου του συστήματος στο σχολείο τους.

να τους παρέχεται συνεχής κατάρτιση και να συμμετέχουν σε διεθνείς ανταλλαγές για τη σύγκριση εμπειριών.

Ξεκινώντας με δώδεκα γερμανικά πιλοτικά σχολεία σε ένα διεθνές πρόγραμμα της UNESCO, το πρόγραμμα θα επεκταθεί σε 25 γερμανικά σχολεία από το φθινόπωρο του 2017 και τελικά, αν είναι δυνατόν, σε όλα τα γερμανικά σχολεία του προγράμματος της UNESCO. Όλοι οι οδηγοί του έργου και το μαθησιακό υλικό διατίθενται στο κοινό. Το έργο υλοποιείται σε συνεργασία με το πρόγραμμα σπουδών Global Goals με ακαδημαϊκή παρακολούθηση και αξιολόγηση από το Πανεπιστήμιο Leuphana του Lüneburg. Η Autostadt GmbH (Wolfsburg) σχεδιάζει να υποστηρίξει το έργο.

Το **Global Goals Curriculum** ε. V. συνεργάζεται με τα εθνικά και διεθνή δίκτυα σχολείων του προγράμματος UNESCO, τα **σχολεία Ashoka Changemaker Schools** και τα σχολεία της πρωτοβουλίας **Schule im Aufbruch** για την ανάπτυξη μιας διαδικασίας ανάπτυξης σχολείων για την καινοτόμο και πρακτική εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Δράσης σε μεγάλη κλίμακα.

- **Πρακτική 2: Ίδρυμα EEK**

Arbeitsgemeinschaft Natur- und Umweltbildung Bundesverband (ANU)

Σε συνεργασία με μια κοινοπραξία παρόχων, το ANU εφαρμόζει εδώ και 20 χρόνια ένα πρόγραμμα κατάρτισης για την ΕΑΑ, στο πλαίσιο του οποίου εκπαιδεύτηκαν 25 πολλαπλασιαστές σε διάστημα δύο ετών.

<https://www.umweltbildung.de/>

- **Πρακτική 3: Εταιρείες**

Δέσμευση της Ένωσης Γερμανικών Εμπορικών Επιμελητηρίων και Βιομηχανίας (DIHK) και το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Παιδείας και Έρευνας (BMBF).

Εκτός από την ανάπτυξη των κατάλληλων δεξιοτήτων κατά την αρχική και περαιτέρω κατάρτιση, η καθιέρωση της βιώσιμης ανάπτυξης στο χώρο εργασίας απαιτεί επίσης μια προσέγγιση ολόκληρου του οργανισμού στις επιχειρήσεις. Το DIHK θα το υποστηρίξει αυτό. Ως εκ τούτου, η DIHK-Bildungs-GmbH θα αναπτύξει και θα καθιερώσει, με την υποστήριξη του BMBF, αντίστοιχες εκπαιδευτικές παροχές για άτομα σε ηγετικές θέσεις, κυρίως σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.

- **Πρακτική 4: τυπικό πλαίσιο της χώρας**

Δίκτυο εταίρων μέσων ενημέρωσης/Φόρουμ εμπειρογνομώνων για τη μη τυπική και άτυπη μάθηση/νεολαία και το Κολλέγιο για τη διαχείριση και το σχεδιασμό της βιώσιμης ανάπτυξης (KMGNE): Το KMGNE, το Κολλέγιο για τη διαχείριση και τον σχεδιασμό της βιώσιμης ανάπτυξης, σε συνεργασία με το Δίκτυο Εταίρων των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και με την υποστήριξη περαιτέρω εταίρων, θα προετοιμάσει και θα διοργανώσει μια σειρά ετήσιων συνεδρίων από το 2017 έως το 2020 με θέμα την αφήγηση ιστοριών και μορφές αφήγησης στην ΕΑΑ.

ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ :

- **Πρακτική 3: Εταιρείες**

Το πλαίσιο ESG (περιβαλλοντικά, κοινωνικά και διακυβέρνησης) έχει ως στόχο να βοηθήσει τα ενδιαφερόμενα μέρη ενός οργανισμού να κατανοήσουν πώς ο οργανισμός διαχειρίζεται τις ευκαιρίες και τους κινδύνους που σχετίζονται με περιβαλλοντικά, κοινωνικά και διακυβέρνησης κριτήρια (<https://corporatefinanceinstitute.com/resources/knowledge/other/esg-environmental-social-governance/>) και επικοινωνεί τις προσπάθειές του για εταιρική κοινωνική ευθύνη και βιωσιμότητα όσον αφορά τη λογοδοσία έναντι της κοινωνίας. Στην πράξη, υπάρχουν πολυάριθμα διαφορετικά πρότυπα αξιολόγησης των επιδόσεων των οργανισμών σε σχέση με την ESG. Αυτό που είναι σημαντικό είναι η υποβολή εκθέσεων για την ESG να γίνεται με τέτοιο τρόπο ώστε να καταδεικνύει τον τρόπο ενσωμάτωσης της βιωσιμότητας στις πρακτικές διαχείρισης των επιχειρήσεων ως σημαντικό μέρος των τακτικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων τους και όχι ως απλή μεταγενέστερη σκέψη. (<https://www.esgthereport.com/what-is-an-esg-framework/>)

- **Πρακτική 4: τυπικό πλαίσιο της χώρας**

Για να αποκτήσουμε μια γενική εικόνα για το πώς υιοθετείται η ΕΑΑ στην πραγματικότητα, μπορούμε να ρίξουμε μια ματιά π.χ. στην έρευνα για την ευθύνη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) που ανέθεσε η Φινλανδική Συνομοσπονδία των Φινλανδικών Βιομηχανιών (2021). Σύμφωνα με αυτήν, το 38% των φινλανδικών ΜΜΕ χρησιμοποιούν περιβαλλοντικά ή άλλα πιστοποιητικά ή πρότυπα εταιρικής ευθύνης, όπως το ISO14001, το Joutsenmerkki, το LEED ή το δίκαιο εμπόριο. Επιπλέον, το 9% των φινλανδικών ΜΜΕ έχουν εφαρμόσει τους ΣΒΑ του ΟΗΕ στην επιχειρηματική τους δραστηριότητα σύμφωνα με την Ατζέντα 2030. (https://ek.fi/wp-content/uploads/2021/11/EK_Pk-Vastuullisuusbarometri_2021.pdf) Σε τυπικές πρακτικές περιπτώσεις, οι οργανισμοί χρησιμοποιούν το πλαίσιο ESG όταν λαμβάνουν αποφάσεις χρηματοδότησης και επενδύσεων (<https://www.cgi.com/fi/fi/esg>).

ΠΟΛΩΝΙΑ :

- **Πρακτική 1: εκπαίδευση γενικά**

1. Στην Ακαδημία Ειδικής Αγωγής Maria Grzegorzewska στη Βαρσοβία κατά το ακαδημαϊκό έτος 2017/2018, ένα πανεπιστημιακό μάθημα με τίτλο "Εκπαίδευση για την αειφόρο ανάπτυξη" συμπεριλήφθηκε για πρώτη φορά στο πρόγραμμα σπουδών. Το μάθημα

είναι υποχρεωτικό για τους φοιτητές του δεύτερου έτους του μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στην παιδαγωγική (για όλες τις ειδικότητες, διδακτικές και μη). Κατά την έναρξη του μαθήματος, οι διδάσκοντες διεξήγαγαν έρευνα για να διαγνώσουν το επίπεδο ευαισθητοποίησης των φοιτητών σχετικά με τους στόχους, τα καθήκοντα και τις εκδηλώσεις της βιώσιμης ανάπτυξης. Η ομάδα που συμμετείχε στην έρευνα ήταν άτομα ηλικίας 23-25 ετών. Δυνητικά, σε έξι μήνες θα αναλάβουν θέσεις εκπαιδευτικών σε διάφορα επίπεδα εκπαίδευσης και φροντίδας παιδιών και νέων και θα συμμετέχουν οι ίδιοι στη διαμόρφωση της εκπαιδευτικής πολιτικής στην Πολωνία και στην παιδαγωγική καθοδήγηση.

2. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΛΛΑΓΗ: ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ, εγχειρίδιο για εκπαιδευτικούς - <https://docplayer.pl/46439120-Edukacja-ku-zmianie-podrecznik-edukacji-na-rzecz-zrownowazonego-rozwoju.html>

Υπάρχουν πολλά υλικά για τους εκπαιδευτικούς που γράφουν για τη θεωρία της ΕΑΑ, δίνουν επίσης πρακτικές συμβουλές. Ωστόσο, είναι δύσκολο να πούμε αν αυτά τα υλικά χρησιμοποιούνται. Υπάρχει πολλή θεωρία για την ΕΑΑ, αλλά υπάρχει έλλειψη παραδειγμάτων πρακτικών λύσεων που έχουν πράγματι εφαρμοστεί και είχαν μετρήσιμο αποτέλεσμα στην εκπαίδευση. Το ίδιο το εκπαιδευτικό πρόγραμμα υπονοεί την εφαρμογή της ΕΑΥ, αλλά δεν ονομάζεται έτσι, και ως εκ τούτου είναι δύσκολο να προσδιοριστεί η πανελλαδική κλίμακα εφαρμογής των παραδοχών.

- **Πρακτική 2: Ίδρυμα ΕΕΚ**

Στην Πολωνία, υπάρχουν αρκετά μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών που σχετίζονται με την ΕΑΑ. Για παράδειγμα, τα προγράμματα σπουδών για την ΕΑΑ περιλαμβάνουν: 1:

1. Μεταπτυχιακές σπουδές Εκπαίδευση για την αειφόρο ανάπτυξη: υπεράκτια αιολική ενέργεια, Πανεπιστήμιο του Γκντανσκ, περισσότερα: https://old.ug.edu.pl/oferta_ksztalcenia/studia_podyplomowe/105523/studia_podyplomowe_edukacja_na_rzecz_zrownowazonego_rozwoju_morska_energetyka_wiatrowa

2. Πανεπιστήμιο του Γκντανσκ, Κέντρο Αειφόρου Ανάπτυξης, περισσότερα: <https://czrug.ug.edu.pl/programy/edukacja/>.

3. Άλλο παράδειγμα, αλλά όχι παρουσίαση νέων δικαστηρίων: Szkoła Główna Handlowa, ως το πρώτο πολωνικό πανεπιστήμιο, προσχώρησε στη Συμφωνία για τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης - μια συμφωνία της διεθνούς ακαδημαϊκής και επιστημονικής κοινότητας που δημιουργήθηκε για την υλοποίηση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης. Η πρωτοβουλία ξεκίνησε λόγω του βασικού ρόλου της επιστήμης και της εκπαίδευσης στην υλοποίηση των δεκαεπτά Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης που έχουν

τεθεί από τον ΟΗΕ για την περίοδο 2015-2030. Η Συμφωνία για τους ΣΒΑ αποτελεί αμοιβαία δέσμευση των συμμετεχόντων στη Συμφωνία για την υλοποίηση και την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τις δραστηριότητες βιώσιμης ανάπτυξης και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών στο πλαίσιο αυτό.

Η Συμφωνία για τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης, της οποίας η SGH έχει γίνει εταίρος, είναι μια συμφωνία μεταξύ της ακαδημαϊκής και της επιστημονικής κοινότητας, με πρωτοβουλία της Περιβαλλοντικής Ένωσης για τα Πανεπιστήμια και τα Κολλέγια με έδρα το Ηνωμένο Βασίλειο και της 0150 Australasian Campuses Towards Sustainability. Μέχρι σήμερα, η Συμφωνία των SDGs έχει υπογραφεί από 92 εκπαιδευτικά και ερευνητικά ιδρύματα από 6 ηπείρους. Εκτός από τη Σχολή Οικονομικών Επιστημών της Βαρσοβίας, στα μέλη της Συμφωνίας περιλαμβάνονται: Boston University, Business School Lausanne, Kedge Business School, Πανεπιστήμιο του Κιότο, Πανεπιστήμιο της Κοπεγχάγης, Πανεπιστήμιο του Εδιμβούργου, Πανεπιστήμιο του Μάντσεστερ, καθώς και τα συνεργαζόμενα πανεπιστήμια της Σχολής μας - το Πανεπιστήμιο Aalto της Φινλανδίας και το Πανεπιστήμιο Otago της Νέας Ζηλανδίας. (περισσότερα: <https://www.sgh.waw.pl/sdg-accord>)

- **Πρακτική 3: Εταιρείες**

1. Η έκδοση "Εκπαίδευση για την αειφόρο ανάπτυξη" του Κέντρου UNEP/GRID-Warsaw παρουσιάζει τις δραστηριότητες των εταιρειών που συμμετέχουν στην εκπαίδευση των νέων, των καταναλωτών, των επιχειρηματικών εταίρων και χρησιμοποιούν τις σύγχρονες τεχνολογίες στη διαδικασία αυτή. (<https://odpowiedzialnybiznes.pl/publikacje/edukacja-dla-zrownowazonego-rozwoju/>)

2. Η CCC, η Henkel και η BNP Paribas είναι οι θεματοφύλακες του Συνδέσμου Υπεύθυνων Επιχειρήσεων και ξεκίνησαν ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα του Φόρουμ Υπεύθυνων Επιχειρήσεων. Το πρόγραμμα απευθύνεται σε φοιτητές και έχει ως στόχο την αύξηση των γνώσεων και των ικανοτήτων σε θέματα ΕΚΕ μεταξύ των μελλοντικών στελεχών.

3. Η CSR Consulting ξεκίνησε την εκστρατεία 17 Στόχοι Ανοίγει σε νέα καρτέλα, η οποία αποσκοπεί στην ευαισθητοποίηση των επιχειρήσεων και της κοινωνίας σχετικά με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ.

4. Η Santander Bank Πολωνίας εισήγαγε το πρόγραμμα Finansiaki που απευθύνεται σε παιδιά κάτω των 13 ετών. Οι υπάλληλοι της τράπεζας, στο πλαίσιο του εθελοντισμού ικανοτήτων, διεξάγουν μαθήματα και τάξεις σε νηπιαγωγεία και σχολεία με θέμα τα οικονομικά.

- **Πρακτική 4: τυπικό πλαίσιο της χώρας**

1. Ως παράδειγμα, μπορούμε να αναφέρουμε τις δραστηριότητες που διεξάγονται από το Κέντρο

Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Włocławek, το οποίο διεξάγει επί του παρόντος ένα πρόγραμμα με τίτλο Today I act. Αύριο θα κερδίσω όχι μόνο εγώ, αλλά και το περιβάλλον. Ο κύριος στόχος του έργου είναι να ενισχυθεί το επίπεδο οικολογικής συνείδησης των τοπικών κοινοτήτων και να προωθηθούν μεταξύ των παιδιών, των νέων και των ενηλίκων οι αρχές συμπεριφοράς που συνάδουν με την ιδέα της βιώσιμης ανάπτυξης (<http://tosieoplaca.org.pl/dzis-dzialam-jutro-zyskam-nie-tylko-ja-ale-i-srodowisko/>).

2. Ο οδηγός βασίζεται στο περιεχόμενο και το υλικό του μαθήματος "Αειφορία στη Δασική Εκπαίδευση", το οποίο προετοιμάστηκε και διεξήχθη από το Κέντρο Εκπαίδευσης Πολιτών σε συνεργασία με τα Κρατικά Δάση το 2015. (https://www.lasy.gov.pl/pl/informacje/publikacje/dla-nauczycieli/zrownowazony-rozwoj-w-edukacji-lesnej/poradnik_educatora.pdf).

3. Το Ίδρυμα HumanDoc συνεχίζει να βελτιώνει την ποιότητα της εκπαίδευσης στην Πολωνία σε σχέση με τα πιο επίκαιρα θέματα παγκοσμίως. Αυτή τη φορά, μαζί με τους εταίρους μας σε θέματα περιεχομένου, δηλαδή πανεπιστήμια από την Πολωνία (Πανεπιστήμιο της Βαρσοβίας, Πανεπιστήμιο του Όπολε και Πανεπιστήμιο του Βρότσλαβ και από το εξωτερικό (Ισλανδία και Νορβηγία), θα αναπτύξουμε ένα νέο θέμα στον τομέα της βιώσιμης ανάπτυξης. Αυτό θα είναι το πρώτο μάθημα του είδους του στα πολωνικά πανεπιστήμια, καλύπτοντας ένα κενό στο σημερινό σύστημα διδασκαλίας στον τομέα της βιώσιμης ανάπτυξης. (περισσότερα: <https://humandoc.pl/projekty/zrownowazone-jutro-projekt-dla-przyszlosci-edukacji-w-polsce-2/>)

4. Το Ίδρυμα CultureLab λειτουργεί την πύλη TurTurTur.org.pl

- το μεγαλύτερο στην Πολωνία και ένα από τα λίγα στον κόσμο που είναι εξ ολοκλήρου αφιερωμένο στην εκπαίδευση για την αειφορία.

Έχει σχεδιαστεί για γονείς, δασκάλους και εκπαιδευτικούς των μικρότερων παιδιών. Το TurTurTur.org.pl είναι μια πύλη αφιερωμένη σε σημαντικά θέματα

Παρουσιάζονται, ωστόσο, με απλό και προσιτό τρόπο.

Χάρη στα κινούμενα σχέδια του συγγραφέα, τα παιχνίδια, την κίνηση και τις καλλιτεχνικές εργασίες, τα μικρότερα παιδιά θα μάθουν για θέματα όπως η κλιματική αλλαγή, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, το δικαίωμα στην οικογενειακή ζωή ή οι φιλικές προς τα παιδιά πόλεις. Έχουν ετοιμάσει ένα εγχειρίδιο για την ΕΑΑ για τους εκπαιδευτικούς (<https://tuptuptup.org.pl/wp-content/uploads/2018/02/sdg-dla-nauczycieli.pdf>)

5. Ο Βοτανικός Κήπος της Σιλεσίας εξέδωσε ένα βιβλίο για την ΕΑΑ, περισσότερα: file:///C:/Users/niewd/Downloads/146839_Filozofia_psychologia_i_ekologia_w_edukacji_dla_zr.pdf

ΚΥΠΡΟΣ :

- Πρακτική 1: εκπαίδευση γενικά

Επιλογή 25 σχολείων για πιλοτική ενεργειακή αναβάθμιση σε κτίρια σχεδόν μηδενικής ενεργειακής κατανάλωσης, στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος "PEDOA".

[ypp13766a \(moec.gov.cy\)](http://ypp13766a(moec.gov.cy))

- Πρακτική 2: Ίδρυμα ΕΕΚ

Το Τμήμα Θήρας και Πανίδας: Στο πλαίσιο της σχετικής νομοθεσίας για το κυνήγι και την προστασία των άγριων πτηνών αναφέρεται ρητά ότι όλοι οι νέοι κυνηγοί που επιθυμούν να αποκτήσουν άδεια κυνηγιού για πρώτη φορά πρέπει να συμμετάσχουν σε μαθήματα κυνηγετικής εκπαίδευσης και να περάσουν σχετική εξέταση. Επιπρόσθετα, το ίδιο ισχύει και για άτομα που έχουν καταδικαστεί για λαθροθηρία ή/και για παραβίαση άλλων πτυχών της εθνικής νομοθεσίας για την προστασία και διαχείριση των θηραμάτων και των άγριων πτηνών (Νόμος Ν. 152 (I)/2003). Τα άτομα που έχουν καταδικαστεί μέσω αυτού του νόμου μπορούν να αποκτήσουν άδεια κυνηγιού μόνο εάν καταβάλουν υψηλότερο / ετήσιο τέλος το οποίο είναι συγκρίσιμο με το πόσες καταδίκες μπορεί να έχουν.

www.cypruswildlife.gov.cy

- Πρακτική 3: Εταιρείες

Η Τράπεζα Πειραιώς Κύπρου ήταν ο αποκλειστικός χορηγός για την εκτύπωση 70.000 αφισών που απευθύνονταν σε παιδιά με 4 απλές συμβουλές εξοικονόμησης και το σύνθημα protect the environment. Στόχος είναι οι αφίσες να διανεμηθούν σε όλους τους μαθητές κατά τη διάρκεια των εκπαιδευτικών επισκέψεων στα δημοτικά σχολεία της Κύπρου. Μέχρι το 2014 έχουν διανεμηθεί περισσότερες από 50.000 αφίσες. Στόχος του Ενεργειακού Οργανισμού είναι η δημιουργία της ίδιας αφίσας για τους μαθητές των γυμνασίων και λυκείων, όταν θα υπάρξουν οι απαραίτητοι πρόσθετοι οικονομικοί πόροι.

- Πρακτική 4: τυπικό πλαίσιο της χώρας

Η CYMEPA διεξάγει εκτεταμένες εκστρατείες ευαισθητοποίησης του κοινού με τη συμμετοχή επιχειρήσεων, νέων και ιδίως μαθητών.

Με την ένταξη στο CYMEPA, επικυρώνεται και υπογράφεται η Διακήρυξη Εθελοντικής Δέσμευσης "Για τη Διάσωση των Θαλασσών". Αυτό απαιτεί από κάθε μέλος να υποστηρίξει το έργο της CYMEPA για την ενημέρωση και την εκπαίδευση όλων σχετικά με τη σημασία της προστασίας του θαλάσσιου και του γενικότερου [περιβάλλοντος](http://www.cymepa.net/en/). <http://www.cymepa.net/en/>

**** Τι είδους ΧΦ για τους ΣΒΑ υπάρχει στη χώρα σας; [ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ]**

ΣΛΟΒΕΝΙΑ :: Οι πέντε πρώτοι ΣΒΑ επικεντρώνονται στη βελτίωση της ανθρώπινης ευημερίας. Αφορούν την εξάλειψη της φτώχειας και της πείνας, τη βελτίωση της υγείας και της πρόσβασης στην εκπαίδευση και την προώθηση της ισότητας των φύλων. Η πιστοποίηση σύμφωνα με διεθνή πρότυπα υποστηρίζει αυτούς τους στόχους, αποδεικνύοντας ότι τα προϊόντα είναι υγιή και ασφαλή για ανθρώπινη χρήση ή κατανάλωση και ότι πληρούνται οι προσδοκίες ποιότητας. Η πιστοποίηση βοηθά επίσης τους οργανισμούς να επικοινωνήσουν τη δέσμευσή τους για κοινωνικά υπεύθυνα συμπεριφορά: Ένταξη, μη διάκριση και ισότητα των φύλων. Το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας των τροφίμων (ISO 22000), για παράδειγμα, οδηγεί τους οργανισμούς κατά μήκος της αλυσίδας αξίας να επιτύχουν το υψηλότερο επίπεδο ασφάλειας των τροφίμων. Αυτό αποτρέπει την είσοδο ανθυγιεινών, επιβλαβών προϊόντων στην αγορά και συμβάλλει στη βιώσιμη γεωργία και παραγωγή τροφίμων.

Οι οργανισμοί μπορούν επίσης να επιδείξουν την ευθύνη τους για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων τους με την πιστοποίηση του συστήματος διαχείρισης της επαγγελματικής υγείας και ασφάλειας (ISO 45001), διαχειριζόμενοι έτσι τους κινδύνους τραυματισμού ή ασθένειας στον χώρο εργασίας και αποδεικνύοντας τη δέσμευσή τους για την προστασία της ευημερίας των εργαζομένων παγκοσμίως.

Οι στόχοι 7 έως 11 για τη βιώσιμη ανάπτυξη αφορούν τη βιομηχανία, την καινοτομία και τις υποδομές, την αξιοπρεπή εργασία και την οικονομική ανάπτυξη. Η πιστοποίηση σύμφωνα με διεθνή πρότυπα υποστηρίζει αυτούς τους στόχους ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητα στην εγχώρια αγορά και προωθώντας το εγχώριο και το διασυνοριακό εμπόριο, επιτρέποντας στους οργανισμούς να πληρούν τις εθνικές κανονιστικές απαιτήσεις και εκείνες των ξένων εμπορικών εταίρων τους. Η διαδικασία πιστοποίησης του συστήματος διαχείρισης ποιότητας (ISO 9001) βοηθά τις επιχειρήσεις στην καθιέρωση ενός συστηματικού συστήματος διαχείρισης ποιότητας που υποστηρίζει τη συνεχή βελτίωση. Η παρακολούθηση, ο εντοπισμός και η διόρθωση των μη συμμορφώσεων επιτρέπει στους οργανισμούς να επιτυγχάνουν μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα και να υπερβαίνουν τις προσδοκίες των πελατών τους. Η πιστοποίηση της μετάβασης σε καθαρές εναλλακτικές μορφές ενέργειας

επιτρέπει στους οργανισμούς να βελτιώσουν τη διαχείριση της ενέργειας και να ευθυγραμμιστούν με τους διεθνείς στόχους βιωσιμότητας. Οι ευκαιρίες περιλαμβάνουν την πιστοποίηση συστημάτων διαχείρισης ενέργειας (ISO 50001) και συστήματα ανανεώσιμων βιοκαυσίμων, όπως το ISCC. Οι οργανισμοί μπορούν επίσης να αποκτήσουν πιστοποιητικά εξοικονόμησης ενέργειας και να αποδείξουν τη βιώσιμη προέλευση της βιοενέργειας που τροφοδοτεί τις δραστηριότητές τους.

Ο στόχος 6 του ΟΗΕ για τη βιώσιμη ανάπτυξη και οι στόχοι 12 έως 15 αφορούν την προστασία του περιβάλλοντος, των φυσικών πόρων και των ανθρώπων. Σε αυτούς περιλαμβάνονται ο περιορισμός της κλιματικής αλλαγής, η μείωση της ρύπανσης, η προστασία της βιοποικιλότητας, η υπεύθυνη διαχείριση του νερού, των αποβλήτων και των φυσικών πόρων και η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η μετάβαση σε ένα επιχειρηματικό μοντέλο κυκλικής οικονομίας (CIRCULAR +) περιλαμβάνει τη βιώσιμη διαχείριση των αποβλήτων. Η πιστοποίηση του συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης (ISO 14001) μπορεί να βοηθήσει στη μείωση των αποβλήτων, στη μετάβαση των επιχειρήσεων σε ένα μοντέλο κυκλικής ανακύκλωσης, στη βελτίωση του επιχειρησιακού ελέγχου και στην ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών πτυχών στην επιχειρηματική στρατηγική. Πρόσφατα, ολοένα και περισσότεροι οργανισμοί υιοθετούν και ανακοινώνουν στόχους ουδέτερου ισοζυγίου άνθρακα και καθαρού μηδενικού αποτελέσματος. Οι τελευταίοι περιλαμβάνουν την επαλήθευση του αποτυπώματος άνθρακα των μειωμένων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και την απόδειξη ότι επιτυγχάνουν τους στόχους μείωσης. Μπορούν να χρησιμοποιούν πιστοποιημένα έργα αντιστάθμισης και απομάκρυνσης εκπομπών, τα οποία πρέπει να πιστοποιούνται και να επαληθεύονται από ανεξάρτητο τρίτο μέρος. Με τον τρόπο αυτό, οι εταιρείες μπορούν να αποδείξουν αντικειμενικά ότι έχουν πράγματι μειώσει τις εκπομπές τους και να επιδείξουν τη διαφάνεια και τη δέσμευσή τους σε μια βιώσιμη επιχειρηματική στρατηγική.

<https://www.bureauveritas.si/magazine/kako-certificiranje-podpira-cilje-trajnostnega-razvoja-zdruzenih-narodov>

ΕΛΛΑΔΑ : Στην Ελλάδα, δεν υπάρχει κεντρικό πλαίσιο πιστοποίησης. Ωστόσο, όσον αφορά την εκπαίδευση, έχουν αναπτυχθεί κατευθυντήριες γραμμές και δείκτες - π.χ. μέσω του "Οδηγού διαθεματικών δραστηριοτήτων για την περιβαλλοντική εκπαίδευση", ο οποίος διανέμεται κάθε χρόνο σε όλα τα σχολεία της υποχρεωτικής εκπαίδευσης, καθώς και από προγράμματα και δίκτυα όπως "Το αειφόρο σχολείο μέσω δεικτών", "Το αειφόρο σχολείο" και "Οικολογικά σχολεία", τα οποία διανέμουν σχετικό εκπαιδευτικό υλικό.

Ένα παράδειγμα καλής πρακτικής για το πλαίσιο πιστοποίησης είναι το AEIFORUM "The Sustainable School Label", το οποίο εφαρμόζει το βιώσιμο σχολείο μέσω δεικτών. Το SSL είναι μια διαδικασία πιστοποίησης που βραβεύει τα σχολεία που στρέφονται προς τη βιωσιμότητα. Σαράντα (40) δείκτες χωρισμένοι σε τρεις τομείς (Παιδαγωγική/Κοινωνική-Οργανωτική/Περιβαλλοντική) βρίσκονται στην καρδιά του SSL και καλύπτουν όλο το φάσμα των σχολικών δραστηριοτήτων και λειτουργιών. Τα σχολεία εγγράφονται στην αρχή της σχολικής χρονιάς και μέχρι το τέλος της υποβάλλουν αίτηση για το Σήμα, αποστέλλοντας συμπληρωμένο το Ημερολόγιο Αειφόρου Σχολείου. Το ημερολόγιο αυτό περιλαμβάνει όλες τις διάφορες δραστηριότητες, που συμμορφώνονται με τους 40 δείκτες, τις οποίες ανέλαβε το σχολείο κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους. Μεταξύ άλλων το σχολείο πρέπει να δημιουργήσει το Σχέδιο Διαχείρισης Αειφόρου Σχολείου και το Πρόγραμμα Σχολικών Δραστηριοτήτων.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ : Το πλαίσιο που χρησιμοποιείται για την πιστοποίηση των ΣΒΑ στη Γερμανία φροντίζει για τις ακόλουθες πτυχές:

- συμφωνία σε ένα κοινό πρότυπο ποιότητας για την EAY
- αύξηση τόσο της ποιότητας όσο και της ποσότητας της μη τυπικής και άτυπης μάθησης και διδασκαλίας της EAA
- σύνδεση με το πλαίσιο ποιότητας και τα κριτήρια που αφορούν τα σχολεία
- σύνδεση με τα πρότυπα ποιότητας σημαντικών υποστηρικτών και άλλων φορέων πιστοποίησης
- παροχή διαφάνειας και προσανατολισμού για τους συμμετέχοντες στις προσφορές EAA
- αύξηση της ευαισθητοποίησης του κοινού σχετικά με το σήμα-ομπρέλα NUN
- ανάπτυξη αισθήματος ενότητας και υποστήριξη δραστηριοτήτων δικτύωσης μεταξύ των πιστοποιημένων παρόχων EAA από το NUN
- διευκόλυνση της διασυνοριακής συγκρισιμότητας των προτύπων και των κατευθυντήριων γραμμών για την EAA

ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ : Στη Φινλανδία εκτιμάται ιδιαίτερα η προσέγγιση με πολλούς ενδιαφερόμενους φορείς. Η δέσμευση της κοινωνίας για την αειφόρο ανάπτυξη είναι ένα από τα βασικά μέσα της Φινλανδίας για την εμπλοκή ολόκληρης της κοινωνίας: του δημόσιου τομέα, των επιχειρήσεων, της κοινωνίας των πολιτών και των ιδιωτών. (<https://sustainabledevelopment.un.org/memberstates/finland>)

Στην εκπαίδευση των εκπαιδευτικών, η αειφόρος ανάπτυξη ενσωματώνεται σε κάποιο βαθμό στα προγράμματα σπουδών και υπάρχουν επίσης ξεχωριστές σπουδές για τους φοιτητές σχετικά με την ΑΑ. Η ενσωμάτωση στα προγράμματα σπουδών φαίνεται να είναι πιο κοινή προσέγγιση. Φαίνεται ότι

τα προγράμματα σπουδών έχουν σχεδιαστεί κατά τρόπο που να παρέχουν στους μελλοντικούς εκπαιδευτικούς μάλλον καλές ικανότητες για να διδάξουν τη σκέψη της αειφορίας (προσανατολισμός στο μέλλον, κριτική σκέψη, ολιστική και ολοκληρωμένη προσέγγιση, χειρισμός επίκαιρων θεμάτων όπως η κλιματική αλλαγή).
(https://unece.org/fileadmin/DAM/env/esd/7thMeetSC/Country_Reports/Finland.pdf)

ΚΥΠΡΟΣ Η Κυπριακή Δημοκρατία, μέσω του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού της Κύπρου, το οποίο έχει την ευθύνη για το συντονισμό των δράσεων για την ΕΑΑ μεταξύ όλων των ενδιαφερόμενων φορέων (κυβερνητικές υπηρεσίες, ΜΚΟ, ακαδημαϊκός κόσμος κ.λπ.), έχει αναπτύξει το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την ΕΑΑ. Αυτό το Εθνικό Σχέδιο βασίζεται στη Στρατηγική της UNECE για την ΕΑΑ και λαμβάνει επίσης υπόψη τις κυπριακές ιδιαιτερότητες και ανάγκες. Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης βρίσκεται σε στάδιο υλοποίησης από το 2007, οπότε και εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Οι αποφάσεις σχετικά με διάφορες κεντρικές δράσεις για την ΕΑΑ λαμβάνονται από μια διατομεακή επιτροπή, στην οποία προεδρεύει ο διευθυντής των Παιδαγωγικών Ινστιτούτων Κύπρου και στην οποία συμμετέχουν όλες οι Διευθύνσεις Εκπαίδευσης με ατομικούς εκπροσώπους. Επιπλέον, εκπρόσωποι άλλων Υπουργείων, Κυβερνητικών Υπηρεσιών, Δημόσιων Αρχών και Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων συμμετέχουν συνήθως κατά τη συζήτηση θεμάτων που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον ή τους απασχολούν ειδικά.

Το κυπριακό Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού αναγνωρίζοντας τη σημασία της ύπαρξης ενός μόνιμου φορέα για την παρακολούθηση της πολιτικής της ΕΑΑ σε εθνικό επίπεδο, έχει θέσει ως προτεραιότητα, στο πλαίσιο της αναμόρφωσης του Υπουργείου, τη δημιουργία ενός μόνιμου Τμήματος ΕΑΑ, νομικά κατοχυρωμένου, με αποστολή να θέσει την ΕΑΑ στον πυρήνα του εκπαιδευτικού συστήματος. Για το λόγο αυτό, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού της Κύπρου επεξεργάζεται συγκεκριμένη πρόταση για τη δημιουργία μόνιμου Τμήματος ΕΑΑ, η οποία θα υποβληθεί προς έγκριση στο τέλος του 2014, στο Υπουργικό Συμβούλιο της Κυπριακής Δημοκρατίας καθώς και στην Κυπριακή Βουλή για την έγκριση των κανονισμών που θα διέπουν τη λειτουργία του Τμήματος ΕΑΑ.

Ποιες είναι οι σημαντικότερες προκλήσεις στη χώρα σας;

ΣΛΟΒΕΝΙΑ: Σημαντικές προκλήσεις σχετίζονται με τους ακόλουθους ΣΒΑ: μηδενική πείνα (επικράτηση της παχυσαρκίας, ανθρώπινο τροφικό επίπεδο, βιώσιμη διαχείριση του αζώτου), υπεύθυνη κατανάλωση και παραγωγή (εκπομπές αζώτου στις εισαγωγές, ηλεκτρονικά απόβλητα, εξαγωγές πλαστικών αποβλήτων), δράση για το κλίμα (εκπομπές CO₂ στις εισαγωγές, εκπομπές CO₂

από την καύση ορυκτών καυσίμων και την παραγωγή τσιμέντου), ζωή κάτω από το νερό (αλιεία με μηχανότρατα ή βυθοκόρηση, Δείκτης Υγείας των Ωκεανών: Clean Waters score, Μέση έκταση που προστατεύεται σε θαλάσσιες περιοχές σημαντικές για τη βιοποικιλότητα), ενώ σημαντικές προκλήσεις παρατηρούνται στον SDG6 καθαρό νερό και αποχέτευση, στον SDG9 βιομηχανία, καινοτομία και υποδομές, στον SDG15 ζωή στη γη και στον SDG17 εταιρική σχέση για τους στόχους. Ιδιαίτερα κρίσιμοι δείκτες μπορούν να βρεθούν αλλού στον σύνδεσμο:

<https://s3.amazonaws.com/sustainabledevelopment.report/2022/2022-sustainable-development-report.pdf>

Η Σλοβενία αναφέρει επίσης έλλειψη συντονισμού των ενδιαφερομένων μερών της ΕΑΑ στην τυπική και μη τυπική εκπαίδευση. Η έλλειψη συντονισμού μεταξύ των βασικών παραγόντων της ΕΑΑ στο τυπικό και μη τυπικό επίπεδο έχει ως αποτέλεσμα προβλήματα όσον αφορά τη συστηματική παρακολούθηση αυτής της μεγάλης ποικιλίας δραστηριοτήτων και των ενδιαφερομένων μερών τους σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με τη Σλοβενία, απαιτείται μια ολοκληρωμένη και σε βάθος ανάλυση περιεχομένου του προγράμματος σπουδών από την άποψη της ενσωμάτωσης σημαντικού περιεχομένου από τον τομέα της ΕΑΑ, καθώς επί του παρόντος υπάρχουν μόνο μερικές αναλύσεις. <https://unece.org/environment-policy/publications/implementation-unece-strategy-esd-across-ece-region-2015-2018>

Άλλες προκλήσεις, όπως αναφέρθηκε από τη Σλοβενία, περιλαμβάνουν τη βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών, δεδομένου ότι η ΕΑΑ δεν αφορά μόνο το εκπαιδευτικό περιεχόμενο. Αυτό ισχύει ακόμη περισσότερο μετά την υιοθέτηση της Ατζέντας για την ΕΑΑ 2030, η οποία προσδιορίζει την εκπαίδευση ως ένα από τα βασικά εργαλεία για την υλοποίηση των ΣΒΑ και όχι μόνο ως έναν από τους στόχους περιεχομένου. Μια άλλη πρόκληση για τα πολιτικά, κανονιστικά και επιχειρησιακά πλαίσια για την ΕΑΑ είναι η εξασφάλιση επαρκούς χρηματοδότησης για τη διάθεση ολιστικών και διαδραστικών μεθόδων ΕΑΑ σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης και σε όλες τις γεωγραφικές περιοχές. <https://unece.org/environment-policy/publications/implementation-unece-strategy-esd-across-ece-region-2015-2018>.

ΕΛΛΑΔΑ :

Στην Ελλάδα, η εφαρμογή των σχεδίων για την ΕΑΑ παραμένει μια πρόκληση. Ενώ η Ελλάδα έχει επιδιώξει συνέργειες μεταξύ των διαδικασιών πολιτικής στην ΕΑΑ στο εθνικό της πλαίσιο, υπάρχει ανάγκη να απομακρυνθούμε από μεμονωμένες δράσεις και δραστηριότητες προς μια πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση για την εφαρμογή της ΕΑΑ. Για το σκοπό αυτό, το ελληνικό Υπουργείο Παιδείας έχει καταρτίσει ένα νέο ολιστικό σχέδιο για την εφαρμογή της ΕΑΑ, ευθυγραμμισμένο με τις απαιτήσεις του GAP της UNESCO και τους άξονες προτεραιότητας του Μεσογειακού Σχεδίου Δράσης.

Στο πλαίσιο αυτό, σχεδιάστηκε ένα νέο νομοθετικό πλαίσιο για την ΕΑΑ που ενσωματώνει όλους τους συναφείς θεματικούς τομείς (περιβαλλοντική εκπαίδευση, αγωγή υγείας και πολιτιστικά θέματα) σε μια κοινή βιώσιμη προσέγγιση για το σύνολο του σχολείου, με στόχο να παρέχει στα σχολεία ένα συνολικό ενιαίο πλαίσιο που εφαρμόζεται ισότιμα σε όλους τους τομείς της εκπαίδευσης, βάσει του οποίου μπορεί να υλοποιηθεί συντονισμένα κάθε συγκεκριμένη δραστηριότητα.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ :

- Πώς να ενθαρρύνουμε τους εκπαιδευόμενους να αναλάβουν μετασχηματιστικές δράσεις για την αειφορία;
- Ο μετασχηματισμός απαιτεί, μεταξύ άλλων, ένα ορισμένο επίπεδο διαταραχής, με τους ανθρώπους να επιλέγουν να βγουν από την ασφάλεια του status quo ή του "συνηθισμένου" τρόπου σκέψης, συμπεριφοράς ή ζωής. Απαιτεί θάρρος, επιμονή και αποφασιστικότητα, τα οποία μπορεί να είναι παρόντα σε διαφορετικούς βαθμούς και τα οποία προέρχονται καλύτερα από την προσωπική πεποίθηση, τη διορατικότητα ή την απλή αίσθηση του τι είναι σωστό.
- Η ΕΑΑ εν δράσει είναι ουσιαστικά η ιδιότητα του πολίτη εν δράσει. Προκαλεί την προοπτική της δια βίου μάθησης, η οποία λαμβάνει χώρα όχι μόνο στο σχολείο, αλλά και εκτός του σχολικού περιβάλλοντος, καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής κάθε ατόμου.
- Η ΕΑΑ στο μέλλον θα πρέπει να ενθαρρύνει τους μαθητές να διερευνήσουν αξίες που θα μπορούσαν να αποτελέσουν εναλλακτική λύση στις καταναλωτικές κοινωνίες, όπως η επάρκεια, η δικαιοσύνη και η αλληλεγγύη.
- Απαιτείται μια κριτική προοπτική όσον αφορά τη συνεχιζόμενη σημασία των "παραδοσιακών" αξιών της αειφορίας.

ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ : Η Φινλανδία βρίσκεται στην πρώτη γραμμή πολλών διεθνών συγκρίσεων και μελετών για την αειφορία και είναι κοντά στην επίτευξη πολλών από τους ΣΒΑ που σχετίζονται με την κοινωνική και οικονομική αειφορία.

Οι βασικές προκλήσεις της Φινλανδίας σχετίζονται με τα πρότυπα κατανάλωσης και παραγωγής, τη δράση για το κλίμα και την κατάσταση της βιοποικιλότητας. Η παχυσαρκία αποτελεί αυξανόμενο πρόβλημα. Οι προκλήσεις για την ισότητα των φύλων, όπως η έμφυλη βία και οι ανισότητες στην αγορά εργασίας, συμπεριλαμβανομένου του μισθολογικού χάσματος μεταξύ των φύλων, εξακολουθούν να υφίστανται. Η Φινλανδία αναλαμβάνει την παγκόσμια ευθύνη της συμβάλλοντας, για παράδειγμα, στη διεθνή διαχείριση κρίσεων και στηρίζοντας τις αναπτυσσόμενες χώρες.

Η Φινλανδία αναγνωρίζει ότι ένα από τα σημαντικότερα εμπόδια για την πρόοδο των ΣΒΑ με περιβαλλοντική διάσταση είναι το χάσμα μεταξύ της τρέχουσας δράσης και της ανάγκης για ριζικό μετασχηματισμό. Αναγνωρίζει ότι, αν και έχουν ληφθεί ορισμένα μέτρα, δεν είναι αρκετά φιλόδοξα. (<https://www.eea.europa.eu/themes/sustainability-transitions/sustainable-development-goals-and-the/country-profiles/finland-country-profile-sdgs-and>)

ΠΟΛΩΝΙΑ: Στο βασικό πρόγραμμα σπουδών του 2017 και του 2018, η έννοια της βιωσιμότητας και ορισμένες από τις παραδοχές της περιλαμβάνονται στο περιεχόμενο του προγράμματος σπουδών. Έτσι, ο εκπαιδευτικός έχει τη δυνατότητα να εφαρμόσει τον ΣΒΑΑ. Η πρακτική δείχνει, ωστόσο, ότι στα σχολεία, τα θέματα που είναι πιο κοντά στην Αειφορία εξακολουθούν να συζητούν θέματα που είναι πιο κοντά στην Αειφορία. Επιπλέον, το επίσημο εκπαιδευτικό σύστημα κυριαρχείται από προγράμματα που βασίζονται στη μετάδοση γνώσεων. Η αξία τους έγκειται στην παροχή γεγονότων και πληροφοριών που μπορούν να επηρεάσουν την αλλαγή του τρόπου σκέψης και συμπεριφοράς των μαθητών. Ωστόσο, η προσέγγιση αυτή θα πρέπει να συμπληρωθεί από ένα πρόγραμμα που να δίνει τη δυνατότητα. Την απόκτηση δεξιοτήτων και ικανοτήτων, που θα αποφασίσει να ανταποκριθεί υπεύθυνα στις αλλαγές που συντελούνται στο κοινωνικό-φυσικό περιβάλλον.

Αξίζει να πούμε ότι στην Πολωνία υπάρχουν πολλοί οργανισμοί που προσφέρουν πολύ ενδιαφέροντα προγράμματα εκπαίδευσης για τη βιώσιμη ανάπτυξη και περιλαμβάνουν πλήθος μαθητών και εκπαιδευτικών συμμετέχουν σε αυτά τα προγράμματα. Ακόμα φαίνεται ότι πρόκειται για εκπαίδευση "για τους λάτρεις", η οποία διεξάγεται μόνο σε εκείνες τις σχολεία που διευθύνονται από διευθυντές οι οποίοι είναι ενήμεροι και ανοιχτοί στα θέματα της βιώσιμης ανάπτυξης. Δεν είναι, ωστόσο, η εκπαίδευση που αποτελεί την αποστολή του σχολείου ως θεσμού της βιώσιμης ανάπτυξης, η οποία επηρεάζει τους μαθητές μέσω της ολιστικής βιώσιμης λειτουργικής ανάπτυξης και η οποία εμπλέκει τους μαθητές, τους ενθαρρύνει να σκέφτονται στοχαστικά και να αναλαμβάνουν δράσεις για τη βιώσιμη ανάπτυξη τόσο στο σχολείο όσο και στην προσωπική τους ζωή.

ΚΥΠΡΟΣ: Στο διάστημα που μεσολάβησε από το πρώτο της ΕΕΔ το 2017, και με δεδομένη την πενταετή συνεχή υψηλή οικονομική ανάπτυξη, η Κύπρος έχει επιδείξει πρόοδο στους περισσότερους δείκτες ΣΒΑ, παρόλο που εξακολουθεί να κατατάσσεται χαμηλά μεταξύ των χωρών της ΕΕ. Η Κύπρος έχει καλές επιδόσεις όσον αφορά τη μείωση της φτώχειας, τη διασφάλιση καλής υγείας και το υψηλό επίπεδο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης- ωστόσο, υστερεί στην ποιοτική εκπαίδευση. Είναι μπροστά από πολλές χώρες της ΕΕ όσον αφορά το μισθολογικό χάσμα μεταξύ των δύο φύλων και παρουσιάζει

κάποια βελτίωση στον αριθμό των γυναικών σε ηγετικές θέσεις. Από την άλλη πλευρά, η Κύπρος βιώνει την υψηλότερη εισροή μεταναστών στην ΕΕ με τον αριθμό των αιτήσεων ασύλου να αυξάνεται σε 8746 το 2019 σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ΕΕ που είναι 1411 αιτήσεις.

Τέλος, όσον αφορά το περιβάλλον, οι επιδόσεις της Κύπρου είναι χαμηλότερες από τον μέσο όρο της ΕΕ στους περισσότερους ΣΒΑ. Υπάρχουν σοβαρές προκλήσεις όσον αφορά τη βιώσιμη γεωργία, το καθαρό νερό και την αποχέτευση. Η Κύπρος εξακολουθεί να υστερεί σε σχέση με την προσιτή και καθαρή ενέργεια, την υπεύθυνη κατανάλωση και παραγωγή και τη δράση για το κλίμα. Ωστόσο, τα στοιχεία δείχνουν συνεχή βελτίωση προς τους περισσότερους περιβαλλοντικούς στόχους, γεγονός που αντανακλά την καρποφορία στοχευμένων κυβερνητικών πολιτικών και πρωτοβουλιών. (VNR, 2021)